

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt: Tvořivá škola, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.4.00/21.3505

Příjemce: Základní škola Ruda nad Moravou, okres Šumperk, Sportovní 300, 789 63 Ruda nad Moravou

Metodický list

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji čtenářské a informační gramotnosti (I/2)

Sada: 1 Číslo: EU-OPVK-ČIG-1ST-35

Předmět: Český jazyk a literatura, 5. r.

Název materiálu: Ludvík Středa: Skalka**Autor materiálu:** Mgr. Drahomíra Hošková**Ověření materiálu ve výuce:**

Datum ověření: 18. června 2012

Třída: V.B

Ověřující učitel: Mgr. Drahomíra Hošková

Anotace materiálu: Pracovní list - opakování literárních pojmů - povídka, přirovnání, vyhledávání informací v textu, na webu, získané informace žáci zpracovávají).**Podrobný metodický popis možností použití materiálu:**

- 1) Žáci si pozorně přečtou úryvek v čítance, žáci s IVP mohou přečíst text společně, příp. s dopomocí učitele.
- 2) Opakování – literární pojem povídka (charakteristika pojmu), které povídky znáš, v čítance pro 5. ročník žáci vyhledají povídky, které už přečetli.
- 3) Po rozdělení PL pracují žáci dle zadání v PL. Učitel kontroluje jednotlivé žáky, pomáhá jim např. s vyhledáváním informací na webu, s určováním klíčových slov apod.
- 4) PL je možno využít pro práci s celou třídou (žáci samostatně vyhledávají informace, společně průběžně kontrolujeme a doplňujeme např. do textu na interaktivní tabuli, odkrýváme řešení atd.), žáci mohou pracovat s PL samostatně, ve dvojicích nebo ve skupinách (kontrolujeme a hodnotíme na závěr celý PL), popř. využijeme PL k sebehodnocení jednotlivých žáků nebo k jejich hodnocení.
- 5) Na závěr je možné zařadit diskuzi o rostlinách, které by si děti do skalky zasadily, popř. k dalším povídkám, které žáci znají z vlastní četby.

Seznam literatury a pramenů:JANÁČKOVÁ, Zita. *Čítanka pro 5. ročník ZŠ*. 1. vyd. Brno: Nová škola, 2004, ISBN 80-7289-060-3.

Ludvík Středa: Skalka

„Kdekdo se rýpe v hlíně...“ trochu jsme s Kateřinou záviděli těm, kteří poctivě šlechtili své zahrádky a skalky, a pak padlo rozhodnutí: „pustíme se do toho taky!“

Po několika propocených košilích, po několika řádně zmazaných halenkách bylo na světě o jednu skalku víc a my jsme si lámali hlavy, co do ní honem zasadit.

„Děkujeme, babičko!“ „Děkujeme!“ poděkovali jsme radostně babičce Františce, když nám jako první dala bílý tulipán, ale babička se polekala.

„To jste neměly, děti! Za kytky se neděkuje! Kytka, za kterou se poděkuje, zajde!“

„Na pověry nevěříme, babičko,“ uklidnil jsem ji i za Kateřinu, ale bílý tulipán nám potom doopravdy zašel. Cibulku, ze které rostl, ohryzaly myši.

Přestože na pověry skutečně nevěříme, byli jsme opatrnější.

Za fialový vřes, který nám babička dala příště, jsme pro jistotu už nepoděkovali. Nepoděkovali jsme ani za polštář rudých netřesků, které nám přinesl děda Josef. Nepoděkovali jsme tetě Marii za plazivý barvínek, strýci Jiřímu za alpskou protěž, sestřenici Boženě za chundelatou čechravu. Neděkovali jsme zkrátka již nikomu a naše skalka se rychle zaplňovala. A my jsme okopávali, vytrhávali, zalévali, přesazovali a ryli, až se skalka konečně rozzářila.

Nemohli jsme se na všechnu tu krásu vynadívát.

„Nezdá se ti, že ten vřes je fialový jako babiččino večerní vyprávění?“ řekla mi zničehonic Kateřina.

„Máš pravdu,“ rozhlédl jsem se pozorně a ve fialové barvě vřesu jsem opravdu zaslechl babiččin hlas.

„A střapaté listy netřesků jsou jako zednické hromování dědy Josefa, když se mu do díla spustí déšť ...“

„A květy barvínku jsou modré jako oči tety Marie...“

„A protěž se podobá zarostlé tváři horolezce strýce Jiřího...“

„A čechrava je růžová jako smích sestřenice Boženy...“ přizvukovali jsme si upřímně, až jsem si všiml jasně oranžového kvítku na vysokém stonku.

„Nevíš, co je tohle? A kdo nám to daroval? Zeptal jsem se Kateřiny.

Sklopila oči. „To je kuklík... A darovala jsem ti ho já...“

Čím déle jsem si květ kuklíku prohlížel, tím víc jsem v něm viděl Kateřinu. Veselou a šťastně rozesmátou.

„Dobře, že jsme si tu skalku zařídili, vid’?“ řekl jsem jí místo poděkování.

A ona udělala jen – hm...

Ať je nám dobře nebo hůř, sedáváme dnes s Kateřinou nad skalkou. Vždyť tady vlastně jsou teď s námi všichni, s nimiž se máme rádi...

(Skřivánek z flétny, ilustroval Stanislav Duda)

Jméno a příjmení: _____ Třída: _____

Ludvík Středa: Skalka

Pracovní list

1) Co je to povídka? _____

2) O čem povídka Ludvíka Středy vypráví? _____

3) Vyjmenuj postavy, které v povídce vystupují: _____

4) Proč děti neměly za kytky děkovat? _____

5) Jaké rostliny děti do skalky zasadily? Jakou měly barvu?

6) Najdi v textu přirovnání: _____

7) Co dětem skalka připomíná? _____

Ludvík Středa: Skalka

Řešení

1) Co je to povídka?

Povídka je kratší literární dílo. Mívá jednoduchý děj a vystupuje v ní méně postav.

2) O čem povídka Ludvíka Středy vypráví?

Vypráví o dvou dětech, které si založily skalku. S každou vysazenou květinou si spojily příběh osoby, od které rostlinku dostaly.

3) Vyjmenuj postavy, které v povídce vystupují:

Dvě děti (Kateřina a autor), babička Františka.

4) Proč děti neměly za kytky děkovat?

Protože podle pověry kytka, za kterou se poděkuje, zajde.

5) Jaké rostliny děti do skalky zasadily? Jakou měly barvu?

Bílý tulipán, fialový vřes, rudý netřesk, modrý barvínek, alpskou protěž, růžovou čechravu, oranžový kuklík.

6) Najdi v textu přirovnání:

- vřes je fialový jako babiččino večerní vyprávění

- střapaté listy netřesku jsou jako zednické hromování dědy Josefa, když se mu do díla spustí déšť

- květy barvínku jsou modré jako oči tety Marie

- protěž se podobá zarostlé tváři horolezce strýce Jiřího

- čechrava je růžová jako smích sestřenice Boženy

7) Co dětem skalka připomíná?

Skalka dětem připomíná všechny blízké.